روزنامه صبح ایران
وطن امروز
VATANEMROOZ.IR
پنجشنبه | ۲۲ خرداد ۱۳۹۹ | ۱۹ شوال ۱۴۴۱ | ۱۱ ژوئن ۲۰۲۰ | سال دوازدهم | شماره ۲۹۴۷ | ۸ صفحه | ۱۰۰۰ تومان
| ۱۱۸۱ سال و ۲۱۸ روز گذشت |
VATAN-E-EMROOZ | VOL.12 | NO.2947 | THU.JUN.11, 2020 | ISSN:2008-2886

مهر تأیید بر گزارش «وطن‌امروز» درباره تراکم‌فروشی در بوستان ارتش

اقرار شهرداری تهران به برج‌سازی در پادگان ۰۶

صفحه ۴

■ ویژه‌نامه طنز راه‌راه را در شماره امروز بخوانید

صفحه ۵

سرنگون

ادامه حمله معترضان به نمادهای تاریخی آمریکا در ریچموند مردم مجسمه کریستف کلمب را آتش زده و به آب انداختند

در بوستون معترضان سر مجسمه کاشف آمریکا را جدا کردند

صفحه ۷

گفت‌وگو با سیدمسعود شجاعی طباطبایی دبیر نمایشگاه کارتون «نمی‌توانم نفس بکشم»

ایستاده به اعتراض

صفحه ۸

تیترهای امروز

روحانی: از ۲ کشور دوست‌مان روسیه و چین توقع داریم در برابر توطئه آمریکا ایستادگی کنند

حالا دوست شدند؟!

بازخوانی مواضع روحانی درباره پکن و مسکو در بحبوحه مذاکرات هسته‌ای

■ نامه وزرای خارجه روسیه و چین به اعضای شورای امنیت درباره تلاش‌های آمریکا برای احیای تحریم‌ها علیه ایران

صفحه ۲

فرمانده کل سپاه با اشاره به وقایع اخیر ایالات متحده تأکید کرد

زوال زودرس آمریکا

صفحه ۲

پرس‌تی‌وی العالم و آی‌فیلم در آستانه تعطیلی

صفحه ۸

اکبر طبری در دومین جلسه دادگاه: اگر بخواهم دوستانم همه لواسان را به نامم می‌زنند

دفاع نفرت‌انگیز

صفحه ۲

خبر

مسؤول قرارگاه فضای مجازی بسیج:

برخی عامدانه جلوی استقلال سایبری کشور را گرفته‌اند

مسؤول قرارگاه فضای مجازی بسیج معتقد است برخی مدیران فضای مجازی عامدانه در راستای استقلال فضای سایبری خلل ایجاد می‌کنند.

به گزارش دانا، مسلم معین در جمع مسؤولان مجتمع‌های قضایی تهران بزرگ گفت: بررسی‌های صورت‌گرفته در فضای مجازی در روزهای اخیر حکایت از آن دارد که اقدامات اخیر قوه‌قضائیه در برخورد با مفاسد اقتصادی بازخورد مطلوب و قابل توجهی داشته است که از محورهای اصلی آن می‌توان به افزایش اعتماد به قوه‌قضائیه و مدیریت آیت‌الله رئیسی، امید به اجرای عدالت و برگشت به شعارهای انقلاب اسلامی در حوزه عدالت اشاره کرد.

وی با تأکید بر محوریت شبکه‌سازی در فضای مجازی، این موضوع را یک اصل مهم در کشور خواند و اظهار کرد: امروز ما در کشور برای مقابله با دشمنان انقلاب هیچ راهی جز شبکه‌سازی و پیدا کردن یکدیگر در بستر فضای مجازی نداریم، به طوری که باید گفتمان انقلابی با محوریت هنجارها و ارزش‌های ملی و مذهبی، غلبه تمام پیدا کند.

مسؤول قرارگاه فضای مجازی بسیج ادامه داد: امروز تقریبا در تمام لایه‌های فضای مجازی وابسته به خارج هستیم و استقلال سایبری در این فضا پس از سال‌ها اتفاق نیفتاده است که همه این نمی‌تواند ناشی از غفلت باشد، بلکه بعضا آگاهانه و ناشی از سیاست‌های غلط متولیان است که در حوزه‌های مختلف رخ داده است. معین بیان کرد: شبکه ملی اطلاعات که مورد تأکید رهبر انقلاب است همچنان در وضعیت خوبی نیست و ما در زیرساخت، سرویس‌ها، خدمات، سیستم‌عامل‌ها و... وابسته هستیم. مسؤول قرارگاه فضای مجازی بسیج گفت: بسیج با اجرای یک سلسله اقدامات و برنامه‌های تحول‌گرایانه، پرچم‌دار نهضت تولید محتوای بومی با تکیه بر گنجینه‌های غنی ملی و مذهبی است. وی با اشاره به نهضت سواد رسانه‌ای در سراسر کشور اظهار داشت: دروغ‌های بزرگ تولیدشده در اتاق فکرهای سرویس‌های جاسوسی دشمن دیگر به سادگی توسط افکار عمومی پذیرفته نمی‌شود و این ثمره رشد سواد و دانش رسانه‌ای و فضای مجازی آحاد جامعه است و این مسیر باید تا تحقق جبهه میلیونی مقاومت فعال در فضای مجازی برای دفاع و ترویج هنجارهای متعالی ادامه پیدا کند.

پارلمان عراق و توافق با آمریکا

[حسین آجرلو*]

یادداشت

مذاکرات استراتژیک بین واشنگتن و بغداد امروز در حالی برگزار خواهد شد که نسبت به مذاکرات قبلی ۲ کشور در حوزه مسائل استراتژیک یک تغییر جدی رخ داده است؛ تاکید مردم عراق بر مصوبه پارلمان عراق مبنی بر اخراج نیروهای نظامی آمریکا از عراق، سبب شده مذاکرات فعلی اهمیت و حساسیت بیشتری نسبت به قبل داشته باشد. مذاکرات فعلی بر پایه توافقنامه امنیتی سال ۲۰۰۸ انجام خواهد شد که در آن بنا بود آمریکایی‌ها تا سال ۲۰۱۱ خاک عراق را ترک کنند اما اصرار ۲ گروه از جریان‌های وابسته به آمریکا در منطقه سبب شد آنها به بهانه مبارزه با داعش و در قالب ائتلاف بین‌المللی ضدداعش در عراق بمانند. در داخل عراق ۲ جریان سیاسی کردها و اهل سنت در جنوب‌غرب عراق و در خارج از عراق، رژیم صهیونیستی و عربستان سعودی، بیشترین تاکید را بر ادامه حضور نظامیان آمریکا در عراق داشتند. در نهایت تلاش متحدان آمریکا در منطقه و لابی نومحافظه‌کاران در واشنگتن‌دی‌سی برای مجاب کردن ۲ رئیس‌جمهوری حامی صهیونیست‌ها، موجب شده آمریکا تاکنون در عراق بماند. موضوع اخراج آمریکایی‌ها از عراق پس از ترور سپهبد سلیمانی و ابومهدی المهندس و در پی اجماع پارلمان عراق بر این موضوع به‌عنوان یک مطالبه جدی در بین مردم این کشور مطرح شد. در حال حاضر فشار بر آمریکا به حدی است که آنها مجبور به خروج هستند اما از سویی به دنبال این هستند که با کمترین هزینه از عراق خارج شوند و به نوعی وجهه خود را حفظ کنند. در حال حاضر آمریکایی‌ها سعی کرده‌اند با کاهش حضور خود در عرصه نظامی عراق، عملا در سنگرهای‌شان در عین‌الاسد و اربیل بمانند و به دنبال این باشند تا حضور خود را در عرصه‌های سیاسی، امنیتی و اقتصادی عراق تقویت کنند. از این رو آنچه باید در رابطه با مذاکرات استراتژیک فیمابین مدنظر قرار گیرد این است که اولا هر توافقی بین تیم‌های مذاکره‌کننده عراق و آمریکا باید در اختیار پارلمان قرار گیرد و در متن توافقنامه بر لزوم تصویب آن از سوی پارلمان به عنوان شرط اجرای بندهای توافقنامه تاکید شود. موضوع بعد اینکه گروه‌های عراقی باید در مسیر افزایش انسجام ملی و وحدت قدم بگذارند تا از این طریق قدرت خود را در برابر نیروهای خارجی نشان دهند. ذکر این نکته نیز ضروری است که گنجاندن بحث اخراج آمریکا از عراق یا خروج آمریکا از عراق به عنوان مطالبه مردم عراق در توافقنامه، سبب خواهد شد علاوه بر بازیابی غرور ملی در عراق، ایالات‌متحده نیز درصدد حضور مجدد در مقاطع زمانی بعدی در این کشور نباشد.

*رئیس گروه مطالعات غرب آسیای مؤسسه ابرار معاصر

رمزگشایی رهبر انقلاب از جمله تاریخی امام(ره)

[بنیامین شکوه‌فر]

دیدگاه

۲۹ دی ۱۳۵۹ بود که امام راحل برای نخستین‌بار، جایگاه مجلس را در «راس امور» خواندند و در جمع گروهی از کارگران و کارمندان چاپخانه ۱۷ شهریور، کارکنان صنایع دفاع ملی و پرسنل انبارهای نیروی هوایی و قصر فیروزه، پرسنل سپاه پاسداران اصفهان و کمیته انقلاب اسلامی برازجان فرمودند: «مجلس را که در رأس همه امور است تقویت کنید و دنبال این باشید که یک مجلس قوی قانونگذاری داشته باشیم تا بتوانند مملکت را به راه راست ببرند».

۲ سال بعد یعنی ۶ آذر ۱۳۶۱، امام بار دیگر بر این معنا تاکید کردند و این بار در جمع دانشجویان عضو دفتر تحکیم‌وحدت انجمن‌های اسلامی دانشگاه‌های سراسر کشور، بیان کردند: «به مجرد اینکه در ذائقه یکی یک مطلبی درست نیست، فورا هجوم نکنند و اینکه کارشکنی بکنند و- عرض بکنم- تضعیف بکنند دولت را. و همین‌طور راجع به مجلس که مجلس در رأس همه امور واقع است، باید تأیید بکند ملت و هیچ‌وقت اینطور نباشد که تضعیف بکند». و در نهایت ۱۲ دی‌ماه سال ۶۲، برای سومین بار از سوی امام خمینی، مجلس در راس امور عنوان شد و ایشان در جمع فرمانداران و بخشداران سراسر کشور و اعضای شوراهای اسلامی روستا اظهار کردند: «باید عرض کنم یکی از اموری که مطمح نظر آنهایی است که می‌خواهند این انقلاب را به شکست برسانند قضیه مجلس است. مجلس یک چیز سهلی نیست کارش. مجلس یک چیزی است که در رأس همه اموری که در کشور است، واقع است. یعنی مجلس خوب همه چیز را خوب می‌کند و مجلس بد همه چیز را بد می‌کند».

و به این ترتیب عبارت تاریخی «مجلس در راس امور است» در همه سال‌های بعد از فرمایش امام راحل، یگانه جمله‌ای بود که جایگاه واقعی مجلس در نظام جمهوری اسلامی را نشان می‌داد. البته پرواضح است مقصود امام از این گزاره، آن چیزی است که مجلس باید باشد و نه لزوما آن چیزی که در دوره‌های مختلف و در عرصه عمل بوده است؛ چنانکه از دوره اول تا دهم، عملکرد مجالس مختلف موید این تلقی است و الزاما همه نمایندگان مجلس در طول ادوار مختلف قوه مقننه بر طریق صواب و به گونه‌ای که مجلس را در راس امور قرار دهند، حرکت نکرده‌اند. نمونه‌های کوچکی از این ادعا را می‌توان در رویدادهایی نظیر تحصن برخی نمایندگان مجلس ششم و همچنین فساد مالی برخی نمایندگان در همین دوره اخیر جست‌وجو کرد. البته مقصود نگارنده، واکاوی عملکرد مجالس در دوره‌های گوناگون نیست و قطعا چنین کاری نیازمند پژوهشی مستوفاست اما به میزانی که حافظه تاریخی یاری می‌کند، با قاطعیت می‌توان گفت بسیاری از نمایندگان در طول همه سال‌های گذشته، نه‌تنها در جهت استقرار مجلس در جایگاه حقیقی آن که مدنظر امام راحل، رهبر حکیم انقلاب و خبرگان قانون اساسی بوده است گام برنداشته‌اند، بلکه بالعکس عملکردشان در راستای تقلیل و تخفیف این جایگاه بوده است.

■ مجلس چگونه می‌تواند در راس امور باشد؟

این پرسشی است که با گذشت ۴۰ سال از بیان آن توسط امام راحل، اکنون در پیام رهبر معظم انقلاب به افتتاحیه مجلس یازدهم به صراحت به آن پاسخ داده شده است و از آنجا که هیچ فرد و مرجعی به اندازه شخص مقام معظم رهبری صلاحیت و توانایی تفسیر گفتار و گفتمان امام راحل قدس‌الله نفسه الزکیه را ندارد، می‌توان این پاسخ را به نوعی تفسیر جمله تاریخی امام درباره مجلس و رمزگشایی ابعاد مختلف آن دانست. حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای مدظله‌العالی در بخشی از پیام‌شان به افتتاحیه مجلس یازدهم مرقوم فرمودند: «آنگاه که نمایندگان مجلس با شناخت درست از شرایط و اولویت‌های کشور و با کارشناسی، حضور فعال و منظم، پاکدستی و امانتداری، وظایف خود را انجام دهند، مجلس نقطه امید مردم و نقطه اتکای مجریان و به معنی حقیقی در رأس امور کشور خواهد بود».

بی‌تردید این تفسیر معظم‌له از کلام امام خمینی(ره)، فصل‌الخطابی است برای همه کسانی که در همه این سال‌ها با هر نوع عملکردی تلاش داشته‌اند «مجلس در راس امور است» را مصادره به مطلوب کنند یا از آن در جهت منافع سیاسی و اقتصادی خود بهره ببرند.

این بخش از پیام رهبر معظم انقلاب، دقیقا تاکید بر همان معنایی است که خبرگان قانون اساسی در اصل شصت و هفتم قانون اساسی مقرر کردند؛ آنجا که نمایندگان در برابر قرآن مجید، به خدای قادر متعال سوگند یاد می‌کنند و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می‌کنند که پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی باشند، ودیعه‌ای را که ملت به آنان سپرده به عنوان امینی عادل پاسداری کنند و در انجام وظایف وکالت، امانت و تقوا را رعایت کنند و همواره به استقلال و اعتلای کشور و حفظ حقوق ملت و خدمت به مردم پایبند باشند، از قانون اساسی دفاع کنند و در گفته‌ها و نوشته‌ها و اظهارنظرها، استقلال کشور و آزادی مردم و تأمین مصالح آنها را مدنظر داشته باشند.

معافیت پدر از قصاص در قتل فرزند؛ چرا؟

[سجاد هوشمندی]

نکته

آنچه امروز تحت تاثیر قتل رومینا اشرفی، جامعه ایران علی‌الخصوص اقشار مذهبی را تحت تاثیر قرار داده، این پرسش است: دلیل تبعیض در حکم قصاص و استثنای مذکور چیست و آیا فقهای امامیه حکمی را برخلاف صراط عدالت وضع کرده‌اند؟!

نخست برای ورود به بحث باید تعریفی جامع و مانع از عدالت ارائه کنیم و سپس به شناخت واضعان حکم مذکور- که فقهای نامدار امامیه هستند- بپردازیم.

علامه «علی‌اکبر دهخدا» در تعریف «عدالت» می‌نویسد: «عدالت در لغت استقامت باشد و در شریعت عبارت از استقامت بر طریق حق است به اجتناب از آنچه محظور است در دین»، همچنین «ارسطو» فیلسوف شهیر معتقد است: «عدالت امری است که انسان عادل فکر می‌کند».

عدالت در فرهنگ اسلامی ذیل آیه ۹۰ سوره نحل اینگونه بیان شده است: «هر چیزی در جای خود باشد» و همچنین شهید و فیلسوف عالیقدر «مرتضی مطهری» در کتاب عدل الهی، عدالت را «رعایت استحقاق‌ها که از خصوصیات باری‌تعالی است» معنا کرده‌اند.

واضح است آنچه در واقعه تاسف‌بار قتل دختر نوجوان رخ داده، اختلاط معنای «عدالت» و «تساوی» است، بدین معنا که برخی افراد عدالت را تساوی در احکام پنداشته و بر این اساس نظر به ناعادلانه بودن حکم مذکور و خروج فقها از صراط عدالت داده‌اند اما لازم است موضوع مذکور را بدون غلبه احساسات و بر مدار عقل و منطق بررسی و اظهار عقیده کرد.

در نظام حقوقی بین‌الملل همواره حق در مقابل تکلیف قرار گرفته است، چنانکه دکتر «کاتوزیان» حقوقدان نامدار ایرانی در تعریف حق می‌نویسد: برای تنظیم روابط مردم و حفظ نظم در اجتماع، حقوق موضوعه، برای هر فرد امتیازاتی در برابر دیگران می‌شناسد و توانایی خاصی به او اعطا می‌کند که حق نامیده می‌شود. همچنین «شهید مطهری» تصریح می‌دارد: منظور از حق امتیاز و نصیب بالقوه‌ای است که برای شخص در نظر گرفته شده و بر اساس آن او اجازه و اختیار ایجاد چیزی را دارد یا آثاری از عمل او رفع شده یا اولویتی برای او در قبال دیگران در نظر گرفته شده است و به موجب اعتبار این حق برای او، دیگران موظفند این شؤون را محترم شمارند و آثار تصرف او را بپذیرند، لذا امتیازات مذکور بر اساس تکالیف محوله به افراد وضع گردیده و فلسفه آن حفظ نظم و منافع عمومی اجتماع است.

با تدقیق در احکام و قوانین اسلامی درمی‌یابیم نقش «پدری» در خانواده و به تبع آن جامعه، نقشی خاص، مهم و حیاتی بوده و متقابلا تکالیف زیادی نیز بر عهده والد قرار داده شده است، از جمله این موارد ولایت بر فرزندان صغیر توسط پدر و جد پدری، تکلیف پرداخت نفقه اولاد و اقارب، تکلیف تامین نیازهای مادی زندگی خانواده، تکلیف پرداخت دیه در قتل خطایی توسط بستگان ذکور پدر و مادری و یا پدری که بستگان مادری را شامل نمی‌شود، محرومیت از ارث بردن برادر و خواهر ناتنی از طرف پدری و متقابلا ارث بردن برادر و خواهر ناتنی از طرف مادری، عدم امکان فسخ نکاح در صورت جنون زوجه توسط مرد و امکان فسخ آن توسط زوجه به جهت جنون زوج و... همه مواردی است که هیچ تساوی‌ای بین تکالیف پدر و سایر افراد از جمله مادر دیده نمی‌شود و اگر عدالت را تفسیر به تساوی کنیم، بلاتردید عدالت درباره تکالیف مردان و به طور خاص پدران رعایت نشده است، در حالی که این فرض نیز مانند فرض ناعادلانه بودن معافیت از حکم قصاص فرزند، فرضی نادرست و احساسی است زیرا انسان مبتنی بر ویژگی‌های خود دارای حقوق و تکالیف گردیده و نظر به تعاریف ارائه‌شده، عدالت را هرگز نمی‌توان در معنای تساوی تفسیر نمود، همانگونه که انسان‌ها از نظر فیزیکی نیز مانند هم آفریده نشده و دارای تمایلات و احتیاجات کاملا متفاوتی هستند.

بر همین اساس نیز «علامه حلی»- و بسیاری از فقها- در استدلال بر این حکم به «شرف پدری» اشاره کرده و می‌نویسند: «المانع من القصاص شرف الابوه» و «شهید ثانی» در کتاب «مسالک» می‌نویسد: «پدر سبب وجود فرزند است، لذا فرزند نمی‌تواند سبب معدوم شدن وی شود، به علاوه اینکه این حکم با شرافت و حرمت ابوت (پدری) در تنافی است» و باید دقت شود علت حکم در لسان فقها شرافت پدری است و شخص خاصی با قید پدر مطمح نظر نیست، بلکه به صورت عام شرافت ابوت یا پدری منظور نظر است، یعنی جایگاه رفیع پدری و شرافت آن مانع تسری حکم قصاص به آن خواهد بود والا ممکن است یک انسان صرفا ملقب به این شرافت بوده و جایگاه رفیع آن را حفظ ننماید که تحت عنوان یک استثنا مطرح خواهد شد.

به طور مثال مطابق قانون، قضات دادگستری را به واسطه جایگاه رفیع قضاوت نمی‌توان بازداشت یا تعقیب کرد، مگر به حکم دادستان انتظامی و ابتدا از سمت خویش معلق شده و سپس تحت تعقیب واقع می‌شوند که نمایان‌گر حرمت و شرافت «جایگاه قضاوت» بوده و...

ادامه در صفحه ۶